

ทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน

ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข.....
(ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน/แขวง).....หมู่ที่ 3 บ้านไร่อ้อย.....

.....
.....

ตำบล/แขวง.....สันติสุข.....อำเภอ/เขต.....พาน.....จังหวัด.....เชียงราย.....

ทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน

ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสันติสุข.....

ตำบล/แขวง.....สันติสุข.....อำเภอ/เขต.....พาน..... จังหวัด.....เชียงราย.....

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้นเรียก)	ลักษณะวิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ เลื้อย ไม้รื้อเลื้อย ฯลฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนาม ฯลฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
8-6570515- 03-001/2	ต้นโพธิ์	ไม้ต้น	-เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดใหญ่ สูงได้ 20-30 เมตร ลำต้นตรง โคนต้นมีขนาด ใหญ่ เปลือกต้นมีสีน้ำตาลปนเทา ลักษณะเรียบ เมื่อกรีดหรือตัดจะมีน้ำ ยางสีขาว ลำต้นมีการแผ่กิ่งก้านสาขา ออกเป็นพุ่ม ปลายกิ่งงุ้มลง ตามกิ่งมีราก อากาศห้อยลงมา -ใบโพธิ์เป็นใบเดี่ยว รูปหัวใจ ปลายใบ ยาวออกมามีปลายแหลม มีสีเขียวมันวาว เทา ผิวใบมัน ก้านใบเล็ก ส่วนของยอด อ่อนมีสีขาวครีม หรือสีงาช้าง -ดอกมีสีเหลืองนวล ออกเป็นช่อที่ซอก ใบ ส่วนผลเป็นผลรวม ลักษณะกลม เล็ก สีเขียว เมื่อสุกจะมีสีม่วงดำ	ใบ รับประทานเป็นยาแก้ไข้ ช่วยการ ขับถ่าย และมีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา ช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด ด่าน แบคทีเรียและเชื้อราได้ ผล รับประทานแก้กระหายน้ำ ช่วย รักษาอาหารหืด ช่วยขับพิษ เป็นยา ระบายอ่อนๆ และช่วยในการย่อย อาหาร เมล็ด รับประทานเป็นยาลดไข้ และมี ฤทธิ์เป็นยาระบายอ่อนๆ เปลือกต้น นำมาต้มดื่ม แก้เจ็บคอ รักษาอาการปวดฟัน ลดอาการระบบ ปวดกล้ามเนื้อ เป็นยารักษาโรค ผิวหนัง ยาง ใช้ภายนอก สามารถนำมารักษา โรคหูด ริดสีดวงทวาร	บ้านไร่อ้อย ม.3 ต.สันติสุข เชียงราย (หน้ามาปณสถาน)	ชื่อโพ

วิธีการบันทึกข้อมูลลงในทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน

๑. รหัสพรรณไม้

ข้อมูลในช่องข้อมูลแรกของทะเบียนพรรณไม้จะเป็นรหัสพรรณไม้ของพืชชนิดนั้น ดังตัวอย่างข้างล่าง

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้นเรียก)	ลักษณะวิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย ไม้รอเลื้อย ฯลฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนาม ฯลฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
8-6570515-07-001/2	มะเว่อ	ไม้พุ่ม	ทั้งต้นมีกลิ่นน้ำมันหอม ระเหย มีหนามตามลำ ต้น ผลขนาดใหญ่ น้ำผล สุกมีรสเปรี้ยว	ผล นำน้ำผลสุกมาประกอบ อาหาร เช่น ลาบ ก้อย ต้มยำ ใบ นำมาหั่นใส่ก้อย	บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ ๓ บ้านหนอง ขอน ต.คลองไผ่ อ.สีคิ้ว จ. นครราชสีมา	

ตัวอย่างรหัสพรรณไม้ที่บันทึกอย่างสมบูรณ์ เช่น ๘-๖๓๐๒๐๐๗-๐๓-๐๐๑/๓

๘	คือ รหัสกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
๖๓๐๒๐๐๗	คือ รหัสหมายเลขสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๐๓	คือ รหัสหมายเลขหมู่บ้าน
๐๐๑	คือ รหัสชนิดพรรณไม้
/๓	คือ รหัสจำนวนพรรณไม้ที่สำรวจ

๒. ชื่อพื้นเมือง

ข้อมูลในส่วนถัดมานี้จะเป็นชื่อพื้นเมือง ซึ่งเป็นชื่อที่เรียกพืชนั้นๆในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจทำการบันทึกมาเพียงชื่อเดียว หรืออาจบันทึกมาหลายชื่อแต่ชื่อแรกควรจะเป็นชื่อที่นิยมเรียกทั่วไปในท้องถิ่นของโรงเรียนนั้นๆ ดังตัวอย่าง

รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่ท้องถิ่นนั้น เรียก)	ลักษณะวิสัย (เช่น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย ไม้รอเลื้อย ฯลฯ)	ลักษณะเด่นของพืช (เช่น สี กลิ่น ยาง มีหนาม ฯลฯ)	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ)	บริเวณที่พบ (ระบุ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด)	หมายเหตุ
๘-๖๓๐๒๐๐๗-๐๓- ๐๐๑/๓	มะเว่อ	ไม้พุ่ม	ทั้งต้นมีกลิ่นน้ำมันหอม ระเหย มีหนามตามลำ ต้น ผลขนาดใหญ่ น้ำผล สุกมีรสเปรี้ยว	ผล นำน้ำผลสุกมาประกอบ อาหาร เช่น ลาบ ก้อย ต้มยำ ใบ นำมาหั่นใส่ก้อย	บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ ๓ บ้านหนองขอน ต.คลองไผ่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	

๓. ลักษณะวิสัย

เป็นลักษณะที่สังเกตได้จากพืชนั้นๆ ว่าเป็น ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย ไม้รอเลื้อย ไม้ล้มลุก ฯลฯ ถ้าเป็นพืชวงศ์หญ้า เช่น ข้าว ข้าวโพด จะมีลักษณะวิสัยเป็น หญ้า ยกเว้นพวกไม้อไผ่ จะมีลักษณะวิสัยเป็น ไม้ไผ่ นอกจากนี้พวกวงศ์ปาล์ม เช่น มะพร้าว หนาม หวาย จะมีลักษณะวิสัยเป็น ปาล์ม และพืชพวกเฟิร์น จะมีลักษณะวิสัยเป็นเฟิร์น

๔. ลักษณะเด่นของพืช

คือลักษณะเด่นของพืชนั้นๆ ที่จะช่วยบอกว่าพืชนั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากพืชอื่นอย่างไร และทำให้ทราบว่าพืชนั้นเป็นพืชชนิดใด เช่น สีของดอกและผล สีนํ้ายาง ซึ่งการบันทึกลักษณะเด่นของพืชมาด้วยนั้น จะช่วยในการระบุชนิดของพืช โดยเฉพาะพืชที่เป็นชนิดต่างกันแต่มีชื่อเหมือนกันนี้ควรระวังการสับสนระหว่างลักษณะเด่นกับประโยชน์ของพืช เช่น ใช้เป็นไม้ประดับ ใช้เป็นไม้คลุมดิน ใช้รักษาโรค ฯลฯ ข้อความเหล่านี้ไม่ใช่ลักษณะเด่นของพืช แต่เป็นประโยชน์ของพืชนั้นๆ

๕. ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูลภูมิปัญญาเพื่อการดำรงชีพ เช่น ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับการทำมาหากิน เช่น ใช้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในการล่าสัตว์ จับสัตว์ หาของป่า ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ใช้ในการสร้างบ้านเรือน ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับด้านวัฒนธรรมด้านโภชนาการ ด้านอาหาร วิธีการปรุง หรือการถนอมอาหาร ภูมิปัญญาเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม หรือยารักษาโรค เช่นการนำสมุนไพร มาใช้เป็นตัวยา การผสมยา วิธีปรุงยา การใช้ยารักษาโรคในคน หรือโรคในสัตว์

๖. บริเวณที่พบ

การบันทึกบริเวณที่พบพืชนั้นๆว่าอยู่ที่บริเวณใดบ้างจะเป็นประโยชน์ในการทำแผนผังแสดงที่ตั้งพรรณไม้ในบริเวณท้องถิ่นนั้นๆ

๗. หมายเหตุ

บันทึกข้อมูลอื่นๆ ที่พบเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ. **ทะเบียนพรรณไม้**. เอกสารงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ก๗-๐๐๕. กรุงเทพฯ. ๖ น.

สายันต์ ไพเราะญจิตร.๒๕๕๐.การจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน.โครงการหนังสือโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน.กรุงเทพฯ. ๖๙ น.